

Η θυγατέρα του, μια και μοναχή την είχε, λυπόταν τον αφέντη της, που τον έβλεπε έτσι δα σεκλετισμένο, και πήγε μια μέρα σιμά του, να τον φιλήσει και να τον κανακέψει. Αλλά σαν άγγιξε τ' αχειλί της πα στο κούτελο του, πέτρωσε και γίνηκε ένας σβώλος παγωμένο μάλαμα, καταμεσής στο σπίτι.

Σαν την είδε πλια ο τσιγκούνης, μετάνιωσε κι αρχίνησε να παρακαλεί το Θεό, να τον σωρέσει για την τσιγκουνιά του, και να τον λυτερώσει απ' το χάρισμα του δαυμόνου κι ας ήθελε γίνει φτωχός κι ελεεινός κι ας τα έχανε ούλα! Μόνο να 'χε το παιδί του ζωντανό στο πλευρό του και να μπορούσε να φέει μια μπουκιά ψωμί και μια γουλιά νερό, να χορτάσει την πείνα και τη δίψα του.

Σαν είδε πλια ο Θεός τα κλάματα και τη μετάνοια του, τον σχώρεσε, του πήρε πίσω ούλα τα πλούτη και τα μαλάματα και τον άφηκε φτωχό μα ευχαριστημένο.

Κύριος Καραντάρης, Ελληνικά Λαϊκά
Παραμύθια Β', Κόψηνα Λαός

Ο κουμπάρος του Χάρου

Η ΤΑΝ ΕΝΑΣ που δεν ήθελε ν' απεθάνει. Μόνο του λέγανε, (αμπώς θα τα καταφέρεις;)» Κείνος έλεγε: «Θα πα να βρω το Χάρου, να τον κάνω κουμπάρο, να γίνουμε φίλοι κι έπειτα θα τον καταφέρω να με λυπηθεί, να μη με πάρει!». Όπως τ'όπε, τ'όκανε. Πήρε το Χάρου, του 'δωσε και βάρφτισε το παιδί του, γινηκανε κουμπάρη, τρώγανε πλια και πίνανε ούλη μέρα μαζί, αλλά σαν του 'πε τ' ήθελε από δούτον, ο Χάρος του 'πε, πως δε μπορούσε να του κάνει το χατίρι. «Δεν είμαι γώ π' ορίζω, κουμπάρε μου», του 'πε, (γώ ό,τι με διατάζουνε, πρέπει να το κάνω. Κείνο που μπορώ, είναι να φροντίσω, σαν έρθει η ώρα σου, να σε βάνω σε καλό τόπο. Να σε πάω στον παράδεισο με τους αγίους και τους αγέλους».

Τ' ήθελε να κάμει, το παραδέχτη ο κουμπάρος του Χάρου: «Κέρδος είναι κι αυτό!» έλεγε και παρηγοριότανε. Ήρθε πλια ο καιρός του, πήγε ο Χάρος, του λέει: «Έλα κουμπάρε μου, ετοιμάσου να σε πάρω!» Κείνος φοβότανε, ρωτούσε πλια: «Αμ και πού θα πάμε τώρα; Θυμάσαι κόψη τα όσα μου 'λεγες ή με χοροιδεύεις και θα με πας σε καμιά κόλαση;»

Λέει ο Χάρος: «Γω, μια βολά θα σταθώ στο λόγο μου και θα σε βάλω στον παράδεισο να καλοπερνάς. Την θέση στην έχω φυλαμένη, μόνο συ λόγιαξε καλά, μη δε μπορέσεις να τη βαστάξεις και σε διώξουνε. Ό,τι ακούς και ό,τι βλέπεις, πότε σου να μη αρωτάς τ' είναι, μηδέ να 'ξετάξεις, γιατί το κάνουνε έτσι κι όχι αλλιώς, για θα σε διώξουνε και θα χάσεις τη θέση σου, να που στο λέω και να μην παραπονευτείς, πως δεν το 'ξερες!» Ξεκίνησανε δα μαζί με το Χάρου, φτάκανε στον παράδεισο, τον έβαλε μέσα ο Χάρος κι εκείνος έφυγε, να πάει και τους άλλους που 'χε παρμένους, καθένα στον τόπο του.

Σαν απόμεινε μοναχός ο κουμπάρος, αρχίνησε να μπαίνει, να βγαίνει, λόγιαζε τ' άνη και τις μυρωδιές, άκουε τα τραγούδια των αγγέλων,

έβλεπε τους άγιους, χαμόγαν η ψυχή του. Αμ έλα, που σαν περάσανε λίγες μέρες, αρχίνησε να στενοχωρεύεται!... Λόγιαζε να βρει κανένα χωριανά του, δεν έβλεπε κανένα. Γύρευε κανένα καφενεδάκι, να πιει κανέναν καφέ, καμιά ταβέρνα να πιει κανένα κρασάκι, να κουβεντιάσει με κανένα... τίποτα! Είδες που λένε, μοναχός του δεν κάνει κανέναν μηδέ στον παράδεισο; Πήγανε να σκάσει απ' το κακό του...

Σηκώθη ένα πρωινό, να πα να σιργιανίσει, και λογιάζει από μακριά σ' έναν ανοιχτό τόπο κι ήταν ένας κι έκανε ζευγάρι. Λέει: «Για πα να δω, τι άθρωπος είναι, να τον γνωρίσω, να τον πιάσω φίλο, να κάνουμε παρσα, να ξεδώνει κι εμένα ο νους μου! Αμ τι ζευγάρι είναι τούτο. Χριστέ μου! Έλα Παναγιά μου, τα μυαλά τους!» Λόγιαζε, λόγιαζε πώς έχει τα βόδια του, το 'να μπρος, τ' άλλο πίσω! «Ε, καλό παιδί, δε σ' έμαθε κανείς, πώς για να κάνουν ζευγάρι, θέλει να βάλεις τα βόδια ίσα ίσα στο ζυγό; Γιατί τα 'βαλες μπροστά πίσω; Πώς θα κάνουν ζευγάρι έτσι δα;»

Δεν είχε τελειώσει καλά καλά την κουβέντα του, νιώθει ένα χέρι να τον αρπάζει κι έναν αγέρα να τον σπρώχνει, να τον σκώνει πάν' απ' τα κάγκελα και να τον ρίχνει όζω απ' τον παράδεισο, πα στους βράχους. Κειδά κάτω τον γήρε ο κουμπάρος του ο Χάρος, που 'ρχότανε πα στην ώρα. «Τ' έκαμες, κουμπάρε, και σε πέταξαν όζω;» τον αρώτησε. «Αχ! κουμπάρε μου, πρόφταξε! Σώσον, ελέησον, δεν έφταια ο άμυρος! Είδες ποτέ σου τέτοιο δα ζευγάρι; Μόν' τ' ήθελα να μιλήσω; Ξέχασα τις ορμήσεις σου. Βάλε με μέσα πάλι και δε θα ξαναμιλήσω ποτές, μ' ό,τι κι α δουν τα μάτια μου!»

Έγκλιε πλια, φώναζε, τον λυπήθη ο Χάρος. «Αντε, για πρώτη βολά, σχωρεμένος να 'σαι», του λέει. «Έλα να σε ξαναπεράσω μέσα, λογιάζε μόνο μην το ξανακάνεις!...» Να μη τα πολυλογούμε, τον έβαλε πάλι μέσα ο Χάρος, αμά θυμάσαι την παροιμία που λέει: «Ο κώλος που το 'χει να κλάνει, όπου κι αν πάει, κλάνει!» Κείνος την πρώτη μέρα που 'δε τα παράξενα, δεν μπόρεσε να βασταχτεί. Μόλις είδε έναν που 'χε πα στο τζάκι δυο τσουκάλια, το 'να με μια μαγερεία παχιά, ούλο γλίτσα και βούτυρο, τ' άλλο ντιπ άπαχο και τον είδε που 'βγανε απ' τ' άπαχο και τη λίγη γλίνα που 'χε και την έβανε στην παχιά μαγερεία, πήγε πάλι να τον ορμηνέψει, να βάλει πάχος απ' το παχύ στο άπαχο, για να γίνουνε κι οι δυο μαγερείες όμοιες.

Τον ξαναδιόξανε που λες, πάλι τον λυπήθη ο Χάρος, αλλά και σαν ξαναπήγε, όντας είδε μια γυναίκα πα στην συκιά, να μαζεύει ούλα τα

τίνα, παραγινωμένα, άγουρα, καμωμένα κι ακάμωτα, δε συλλογίστη που θα 'χανε τον παράδεισο για πάντα, μόνο πήγε κοντά να της πει να μιζεύει μόνο τα καμωμένα!... Κείνου ταίριαζε η παροιμία: «Πίτα μπρος και πίτα πίσω, θα βγω θέλω να μιλήσω». Α δε μιλούσε, θα τκαζέ!

Γότες πλια τον πετάξανε όζω για τρίτη και τελευταία βολά και μηδέ κουμπάρος του, μηδέ κανείς δεν μπορούσε να τον ξαναβάλει μέσα. «Κουμπάρε μου, μια και δε στάθης στο λόγο σου και δεν μετάνιωσες, μόν' η περιέργεια σου ήτανε τόσο μεγάλη, την έχασες για πάντα τη θέση σου», του 'πε ο Χάρος. «Έλα πάμε τώρα στην κόλαση. Κει θα βρεις πιλλές παρές κι ό,τι και να ρωτάς δεν έχεις φόβο να σε βγάλει κανείς απ' τον τόπο σου». «Καλά, έρχομαι, μόν' θέλω να μου πεις, τ' ήτανε κείνα τα παράξενα και γιατί δε βρισκότανε κανείς να τα σάξει;» τον αρώτησε ο κουμπάρος του. «Τούτα δε σαζούνε ό,τι και να πεις», είπ' ο Χάρος, «γιατ' είν' από Θεού έτσι δα καμωμένα. Το ζευγάρι που πήγανε μπροστά πίσω, είναι τ' αμόνοιαστο αντρήγνο, που ένας τραβά 'πό τη μια κι άλλος από την άλλη. Τα δυο τσουκάλια είν' ο φτωχός κι ο πλούσιος, π' αχόρταγα στραγγίζει και παίρνει απ' το φτωχό ούλο το βίος του. Η γυναίκα που μαζεύει ούλα τα σύκα, καμωμένα κι ακάμωτα, χωρίς να 'ξετάζει, είμαι γω. Ούλ' οι αθρόποι, νέοι, γέροι, παιδιά, δικόι μου είναι και τους παίρνω όταν θέλω γω, δίχως να 'ξετάζω... Ευχαριστήθηρες τώρα, να πας στην κόλαση ευχαριστημένος;»

Κι έτσι, αν πήγε στην κόλαση, πήγε ευχαριστημένος ο κουμπάρος του Χάρου. Μοναχός του το μολόγησε στον κουμπάρο του. Τι κέρδισε με την κουμπαριά; Και απέθανε και στην κόλαση πήγε.

το μέσα της (ταράχτηκε), η καρδιά της σαν πουλί πετούσε (χτυπούσε δυνατά), αλλά έκανε υπομονή. Ο φρουρός συνεχίζει, τα ιστοράει στο φίλο του. Η γυναίκα στο παράθυρο μπροστά - η μάνα τους ήταν - αφουγκράζεται. Εκείνο το σπίτι του αρχηγού του καρβαβανιού το κονάκι ήταν. Οι στρατιώτες αδέρφια ήταν εκεί αναγνωρίζονται, αγκαλιάζονται, κλαίοντας φιλιούνται. Η μάνα τους δεν μπορεί να βασταάξει πια. Κατεβαίνει, τρέχει, τους αγκαλιάζει, αναγνωρίζονται, κλαίνε. Τους παίρνει και ανεβαίνει απάνω, τους ταΐζει, τους ποτίζει. Εκείνοι κλαίνε, κλαίνε. Εκεί, ενώ έκλαιγαν στην μάνας τους τα γόνατα απάνω, τους παίρνει ο ύπνος.

Ο αρχηγός του καρβαβανιού έξω ήταν. Όταν ήρθε απ' έξω, βλέπει πως στην γυναίκας του τα γόνατα κοιμούνται δυο στρατιώτες. Το αίμα ανεβαίνει στο κεφάλι του, αλλά δεν ξεθιμαίνει, κάνει υπομονή. Τραβάει, πηγαίνει στον βασιλιά το κονάκι, για τη γυναίκα του κάνει παράπονο στο βασιλιά. Ο βασιλιάς δίνει διαταγή λέγοντας: «Φέρτε τους εδώ, να δούμε». Τους φέρνουν.

Ο βασιλιάς πρώτα ρωτά τη γυναίκα του: «Αυτό το κακό γιατί το έκανες στον άντρα σου;» Κι εκείνη από την αρχή ως το τέλος ένα ένα τα εξηγεί: «Ο άντρας μου βασιλιάς ήταν, εκθρονίστηκε, εγώ έπλενα ξένα ρούχα...» Ο βασιλιάς αμέσως την κατάλαβε την υπέθεσε, αλλά έκανε υπομονή. Η γυναίκα είπε: «... Ο αρχηγός μου έβγαλε με το ζόρι με πήρε κι έφυγε: ο άντρας μου και τα παιδιά μου ό,τι έγιναν είδηση δεν είχα... Τ' αδέρφια όταν φιλήθηκαν δεν μπόρεσα να κάνω υπομονή, ρίχτηκα, φανερώθηκα κι εγώ... Όταν έκλαιγα, τους πήρε ο ύπνος, κοιμήθηκαν στα γόνατα μου. Βασιλιά μου, να το δικό μου το κακό, αυτό είναι. Αν είναι μεγάλο, να το κεφάλι μου, έτοιμο είναι, μπορείς να το πάρεις».

Ο βασιλιάς δεν μπορεί άλλο να βασταάξει, ρίχνεται στους τρεις απάνω, αγκαλιάζει τα παιδιά του με τη γυναίκα του, τους παίρνει στο κονάκι του. Τον αρχηγό του καρβαβανιού τον κρεμούν στου αλόγου την ουρά, ώσπου να ψοφήσει τον σέρνου.

Όποιος κάνει κακό, αργά γρήγορα το βροίσκει.

Το παιδί που σπουδάξε στην Αθήνα

ΕΝΑΣ ΠΑΤΕΡΑΣ είχε ένα παιδί κι ήθελε να το μάθει γράμματα, να το ξεστραβώσει. Το έστειλε στην Αθήνα να πάει στο Πανεπιστήμιο. Σαν ήρθε στην Αθήνα το παιδί, όλη την ημέρα την πέρασε στον καφενέ παίζοντας την κολτσίνα και την ξερή. Το βράδυ στην ταβέρνα και με τις γυναίκες. Ντιπ δε νοιαζόταν για σπουδή. Το Ηόσχα που 'κλεισε το Πανεπιστήμιο είπε να πάει στο χωριό. Σαν έφτασε εκεί, είδε το φεγγάρι γιόματο και φώναξε: «Μωρέ να φεγγάρι, φέγγαρος μια φορά! Όχι σαν της Αθήνας το κατσουλοφαγωμένο». Αυτό το 'πε, γιατί όντας έφυγε από την Αθήνα για το χωριό ακόμη δεν είχε γυμίσει το φεγγάρι. Τότες κάνανε μέρες να πάνε απ' το χωριό μολάρι ως Αθήνα. Με το μολάρι ως το Μαύρο Λιθάρι κι ύστερα πάλι μολάρι ως το μεγάλο δρόμο, την άσφαλτο που είναι τώρα, με το κάρω ως το Μπαράλι ή ως την Γραβιά αν έβρισκες, μολάρι πάλι ως την Άμφισσα, αμάξι ως το Γαλαξίδι. Κι ύστερα βατάρη για την Κόρφο κι ύστερα σιδηρόδρομο ως την Αθήνα. Κάτσε τώρα και λογάρισε!

Το παιδί που λες, σαν γύρισε κουρασμένο, θεοσκοτωμένο από την κούραση, έπεσε να πλαγιάσει.

Ξαφνικά βλέπει απανουθό του στο ταβάνι που βάνανε τότες οι χωριάτες σβουινά για να ψοφάνε τα κουνούπια. Καθόταν, τήραγε τη σβουινά. «Πι τηράς, παιδί μου;» του λέει ο γέρος. «Μωρέ, πατέρα, αναρωτιέμαι πώς ανέβηκε το βρόδι μας κι έχεσε απάνω εκεί. Είναι θάμα!»

Κι απέ τον πήρε ο πατέρας του και του λέει: «Άντε, παιδί μου, να πηγαίνουμε στον πατά να ιδούμε τι έμαθες εκεί στην Αθήνα».

Πηγαίνουν στον πατά. Του λέει ο βλάχος: «Πατά μου, τούτον για τον έστειλα στην Αθήνα να σπουδάσει μαθές. Για ιδές ελόγου σου, που 'σαι δια γραμματιζούμενος, να ιδούμε ζέρει τίποτις ή μην πάνε τα λεφτά μου χαμένα;» «Άσ' τον λίγες μέρες εδώ να τον ρωτήσω». Τον άφησ' ο πατέρας του κι έφυγε.

Τον παίρνει ο παπιάς και πάνε στο περιβόλι. Κάτσανε κι άρχισε ο παπιάς να τον ρωτάει το ένα και το άλλο. Το παιδί είχε γυρίσει το κεφάλι του απ' την άλλη μεριά και τήραγε το σκύλο. Μια στιγμή γυρίζει και λέει στον παπιά: «Τι μου 'πες, δέσποτα, δε θυμούνται καθόλου. Απ' την ώρα που 'ρθαμε εδώ εγώ μέτρησα, εκατό μίγες έχασε το σκυλί σου». Θύμωσε ο παπιάς και το πηγαίνει το παιδί πίσω στον πατέρα του. «Πάρ' το παιδί σου, πατριώτη», του λέει, «και κράτα το να σκάβει τα χωράφια. Αυτόνo δεν είναι για γράμματα». Κι έφυγε ο παπιάς.

Μια μέρα φωνάζει το παιδί στη μάνα του: «Μαμά, φέρε μου τα σκουτιά ν' αλλάξω!» Το ακούει ο πατέρας του: «Τι πάει να πει, μαμά;» το ρωτάει. Του λέει: «Έτσι λένε τη μάνα ευρωπαϊκά οι πολιτισμένοι, σκατάτω στην Αθήνα που μ' έστειλες. Και μετά λες στον κόσμο πως δεν έμαθα τίποτα εκεί που πήγα!»

Την άλλη μέρα φέρανε στο σπίτι αχλάδια από το περιβόλι. Το παιδί τα βλέπει και ρωτάει τον πατέρα του: «Τρώνονται αυτά, μπαμπά;» «Νί, τ' είναι πάλε τούτο το “μπαμπά”»; του λέει ο γέρος. «Έτσι λένε στην Αθήνα τον πατέρα οι διαβασμένοι», του απηγοιέται το παιδί. Θυμώνει το λοιπόν τότες ο γέρος και το παίρνει με το λουρί, πού σε πονεί και πού σε σφάζει: «Ε, εγώ γι' αυτό σ' είχα κοντά ένα χρόνο εκεί σκατάτω και ζόδεψα τα παραδούλια μου για να μάθεις το “μαμά” και το “μπαμπά”. Ε, πες μάνα και τάτα, ωρέ, πες μάνα και τάτα!» Και στον συγγύρισε για τα καλά με το στειλιάρι και στον έστειλε στη στάνη να σαλαγάει τα πρόβατα.

Το παιδί και η Τύχη

ΜΙΑ ΦΟΡΑ και έναν καιρό ήταν ένας γέρος φτωχός και είχε ένα παιδί. Το παιδί γρηνιαιζε και μάλλον τον πατέρα του, γιατί είναι φτωχός. Ο πατέρας του τού έλεγε ότι «φτωχός γρηνιαιζα απ' τον Θεό και για να ζήσω πρέπει να εργαστώ». Το παιδί γρηνιαιζε, ξαναγρηνιαιζε, τέλος είπε στον πατέρα του: «Εγώ θα πάω να βρω την Τύχη μου». «Καλά, πήγαινε», είπε ο γέρος, και το παιδί ξεκίνησε να βρει την Τύχη του.

Στο δρόμο συνάντησε ένα μεγάλο ποτάμι, που είχε ένα μεγάλο γέφυρι. Ενώ κόνταζε το γέφυρι, βλέπει ένα μεγάλο ψάρι, που ήταν ξαπλωμένο και είχε μια μεγάλη καμπούρα, που το εμπόδιζε να κολυμπάει μέσα στο νερό. «Για πού, ώρα καλή, ρε καλόπαιδο;» ρωτάει το ψάρι. «Πάω να βρω την Τύχη μου», λέει το παιδί. «Θα ρωτήσεις και για μένα;» λέει το ψάρι. «Τι να ειπώ;» είπε το παιδί. «Να, γιατί δεν μπορώ να κολυμπώ στο νερό. Τι να την κάνω την καμπούρα μου;» «Καλά», είπε το παιδί και προχώρησε.

Πιο πέρα βρήκε έναν αμπελοργό. «Για πού το 'βαλες, παλιούρι μου;» είπε ο αμπελοργός. «Πάω να βρω την Τύχη μου». «Θα ρωτήσεις και για μένα;» «Τι να ειπώ;» είπε το παιδί. «Γιατί ξεραίνεται το γιμπέλι μου». «Καλά», είπε το παιδί και έφυγε.

Πιο πέρα βρήκε τη βασιλοπούλα, που φορούσε ανδρικά ρούχα και πήγαινε για κυνήγι. Το παιδί τη νόμισε για άντρα. «Για πού ώρα καλή;» ρωτάει ο κυνηγός (η βασιλοπούλα). «Πάω να βρω την Τύχη μου». «Θα ρωτήσεις και για τη δική μου τύχη;» «Τι να ειπώ;» είπε το παιδί. «Να ρωτήσεις γιατί δεν μπορώ να παντρευτώ». «Καλά», είπε το παιδί και έφυγε.

Πήγε, πήγε και βρήκε τέλος την Τύχη. Της είπε το σκοπό, για τον οποίο πήγε και της είπε πως στο δρόμο βρήκε ένα ψάρι, έναν αμπελοργό και έναν κυνηγό που του είπαν να ρωτήσει για την τύχη τους.

Η αλουπού και το κόκαλο

ΜΙΑ ΒΟΛΑ η αλουπού εγύριζεν από τόπον σε τόπο να βρει τίποτε να φάει. Γύρισε, γύρισε, δεν ήβρεν τίποτε. Σαν εσυλλογιόταν τι να κάμει, της χτύπησεν μια μυρωδιά. Επήγεν κατά πόκει. Προχώρησε, προχώρησε, ήβρεν ένα κόκαλο. «Ας είναι και τούτο!» λέγει. «Παρά τελείως νηστική, ας είναι και κόκαλο». Το έβαλε στο στόμα να το καταπιεί. Ύστερα σκέφτην και λέγει: «Να το καταπιώ είν' εύκολο. Όμως, αν δεν το χωρεί η τρύπα του κόλλου μου να βγει; Καλύτερα να δοκιμάσω πρώτα αν χωρεί να μπει, κι ύστερα να το βγει;»

Δοκιμάζει, δεν το χωρεί να μπει. «Εί!» λέγει, «άμα δεν το χωρεί να μπει, δεν με το χωρεί να βγει. Ας μείνω νηστική καλύτερα». Κι άφηκεν το κόκαλο κι έφυγεν.

Η αλουπού με το φερμάνι

ΜΙΑ ΒΟΛΑ η αλουπού επεθύμησε να φάει σταφύλια από 'να αμπέλι, που 'ταν κοντά στη φωλιά της. Κείνος που το είχεν, πρόσεχε τα σταφύλια με το τουφέκι και με τους σκύλους του, και μέρα και νύχτα. Η αλουπού εφοβόταν να πάει μοναχή της να φάει σταφύλια, κι έδωκεν γύρο μες στο δάσος κι εσύναξεν κι άλλα ζώα να της κάμουν συντροφιά. Για να τα καταφέρει να πάνε μαζί της, τους ελεγεν πως δεν τη μαλώνει κανένας, γιατί τ' αμπέλι είναι δικόν της. Τους έδειχεν και το φερμάνι που έγγραφεν πως είναι δικόν της. Τους τ' άλλα ζώα την επίστεψαν κι επήγαν. Εμπήκαν μαζί της μες στ' αμπέλι. Όσον κι αρχήνησαν να τρώνε σταφύλια, εφάνη ο νοικοκύρης με το τουφέκι του και τους σκύλους του, μες στη μέση τ' αμπελιού. Οι σκύλοι όρμησαν πα στα ζώα, κι ο νοικοκύρης προχώρησε κατά πάνω τους με το τουφέκι στο σημάδι.

Πρώτ' η αλουπού έπεσε στα τρεξίματα, και ξοπίσω της τ' άλλα ζώα. Οι σκύλοι έτρεχαν ξοπίσω τους κι εχρλούσαν τον κόσμο απ' τα γαβγίσματα τους, κι ο κορνιαχτός που κάμναν τα ζώα που έτρεχαν, έβγαине μεσούρανα. Σαν έτρεχαν τα ζώα, εφωνάζαν της αλουπούς: «Για όνομα του Θεού, θεια Μαριώ! Στάσου! Πού πάεις; Στάσου, δείξε το φερμάνι να γλιτώσουμε από τούτο το κακό. Στάσου, διάβασέ το, να σταματήσει το κακό. Μας επήρες στο λαϊμό σου!» «Λαϊμό μου ξελαϊμό μου, δεν καταλαβαίνω τίποτε!» τους λέγει η αλουπού. «Μες στην σκόνη, και τούτο το κακό ποιος θενά να διαβάσει φερμάνια;»

Κι ετρύτωσεν μες στο δάσος, κι εχάθη από μπροστά τους.

χελιδόνη μόλις ήρτεν, του έδωκες, γιατί σου έταξε τα διπλά. Πιάσε τώρα! Ε, γείτονα! έχω μια παραγγελιά να σου δώσω: Να χάμνεις αλισβερίσι με τον γτόπιο, όχι με τον ξένο».

Από τότες βγήκε κι η παροιμία: «Πάντα να παρατηράς τον σπουργίτη που 'ναι γτόπιος κι όχι το χελιδόνη που 'ναι περαστικό».

272.

Ο σπουργίτης, το χελιδόνη κι ο μύρμηκας

ΕΝΑ ΧΕΛΙΔΟΝΙ έχτισεν τη φωλιάν του μέσα σ' ένα ηλιακό ενοός σπιτιού. Πάνω στην άκρη της στέγης ήταν κι η φωλιά του σπουργίτη.

Μιαν ημέραν εφυσούσε κρύος άνεμος κι έπιασαν τα νερά. Το χελιδόνη δεν βρήκε τίποτε να φάει. Μεσ στη ρίζα του τοίχου είχαν τη φωλιάν του ένας μύρμηκας. Το χελιδόνη επήγεν κι επαρακάλησεν τον μύρμηκα να του δώσει λίγο φαί, κι ύστερα που θ' ανοίξει ο καιρός, να του το δώσει διπλό. Ο μύρμηκας μισοδίσταζε γιατί ήταν πολλά ταμαχιάρης, αλλά άμα κι άκουσεν διπλό, εποφάσισεν και του έδωκεν.

Ο σπουργίτης τους εθώρει από πάνω, αμά δεν είπεν τίποτε. Το καλοκαίρι τα χελιδόνηα πλήθυναν κι ο μύρμηκας εχάιροταν όσο εθώρει τους χρεοφειλέτες του να δυναμούνουν. Από μέραν σε μέρα καρτερούσε να του πληρώσουν το χρέος τους, αλλά δεν τους ελεγεν τίποτες όσο είχαν μικρά παιδιά. Άμα εμεγάλωσαν, μιαν ημέραν από το χάραμα του φωτός εστηλώθησαν κι έφυγαν. Βγαίνει ο μύρμηκας από τη φωλιάν του, παρατηρά, λείπουν οι χρεοφειλέτες του. Σαν εσυλλογιόταν πού επήγαν, κι αν θενά τον πληρώσουν, ακούει τη σπουργίταινα από πάνω και λέγει τ' αντρός της: «Έμαθες το νέο;» «Ποιο νέο μωρή;» λέγει ο σπουργίτης. «Οι γείτόνοι μας, βρε, τούτ' οι ξένοι, που κάθουνταν μες στο ηλιακό, εχασθήκαν από το χάραμα του φωτός. Δεν έμαθες πού πήγαν;» «Εφύγαν μωρή! εφύγαν, κι επήγαν πέρα, από κει που ήρταν. Τους άκουσα που σιάζουνταν πριν να χαράξει το φως».

Απολογάται ο μύρμηκας και λέει του σπουργίτη: «Και γείτονα, είναι πράμα τούτο, να το ξέρεις πως είναι να φύγουν και να μη μου το πεις; Εκαταστράφηκα ο κακορίζικος έτσι. Τους έδωκα δανειά, και τώρα έφυγαν, και δεν μου δώκαν μήτε μονά μήτε διπλά». «Καλά να πάθεις!» του λέει ο σπουργίτης. «Οι ταμαχιάρηδες έτσι παθαίνουν. Εγώ τι προάλλες σου εξήτησα πεντ' έξι κουκιά σιτάρι και δεν μου 'δωκες. Το